

Vzpomínky Hermíny Bergerové na léta 1907 – 1908

„Smím prosit?“ zaznělo nad mojí hlavou, trochu omámenou z nezvyklého prostředí krásně osvětleného- sálu a neznámých lidí. Vzhlédla jsem a spatřila mladého krásného muže vyšší postavy, který se na mne svýma černýma, úsměvně zářivýma očima mile díval. Obrátila jsem se k mamince, která kývla souhlasně hlavou, a přijmula jsem rámě, které mi nabídl.

„Jsem Karel Čapek,“ představil se. „Já Minka Bergerová,“ odpověděla jsem. Po krátké promenádě dal starý taneční mistr pan Link pokyn k prvnímu valčíku. První pokus o tanec pod přísným dozorem mistra Linka v jeho rozkošném domě. Byla to doba valčíků a nevím, zdali se nám točila hlava mládím či těmi valčíky, nikdy jsem to nemohla přesně rozpoznat. Bylo to nevinné opojení, které přinášelo zas jen mládí. První rozhovor s Karlem Čapkem. Bylo jich mnoho později během tance a promenád.

Na druhý taneček přišel starší pan Čapek, Josef. Nepatrně menší než jeho bratr Karel, v ramenech širší, rozložitější postavy, dobýval také s větší energií než jeho křehký pan bratr Karel svět a tanečnice. Střídavě tančili s mojí přítelkyní Eliškou a tak se utvořil kroužek dvou dívek a dvou pánů bratrů. Oslovovali se pane bratře, Vy. Na naše zvědavé otázky, proč toto oslovení v rodině, bylo nám panem Karlem Čapkem vysvětleno: „Říkáme si vzájemně pane bratře, jelikož je tím samozřejmě vyloučené jakékoliv nelichotivé oslovení nebo urážka v případě nějakého pohnutí mysle nebo vzájemného nedorozumění.“ Tak jsme děvčata, jichž okruh se časem rozšířil, i maminky se zvykly na pány bratry a jejich exkluzivní chování a rozhovory, co vše u ostatních mladíků budilo poněkud posměch, i když jen po straně. Páni Čapkové, i když někdy posměch pozorovali, pomíjeli jej naprosto způsobem, který mi na mou duši imponoval. Také ještě jiná pozorování, která jsem časem učinila, mi vnukala úctu k nim. Jednak vzorná čistota a upravenost, byli oba tak svěží, jako by je byl vítr z Krkonoš právě přivál, a jejich chování, které bylo vždy stejně bezvadné, nikdy žádný nemístný výkyv, byli uctíví, ale sebevědomí.

Měla jsem vždy dojem, že jeden dával pozor na druhého, sice zcela nenápadně, v dokonalé duševní souhře, jen to prozrazovaly letmé pohledy, které jsem občas zachytla. Karel podléhal více Josefu, který jako by v určitých okamžicích Karla varovně brzdil, ale proč, mi zůstalo hádankou. [...]

Byli si podobní, ale jen tou rodinnou podobou, černé vlasy, černé oči, silné rudé rty. Josef byl živelnější, rozhodil brzo sítě více směry. Karel vítězil svýma nádhernýma sametovými očima, něžností a zdrženlivostí, omezil se na menší pole působnosti. Jeho postoj k ženám byl velmi dvorný, ale dobyvatelem nebyl. Jeho zájem o její způsob oblékání, barvy, které jí sluší, byl hlavně umělecký a estetický. Byl vždy vychovatelem, který zastupoval krásno. [...]

Na podzim nastalo pokračování tanečních. Vraceli jsme se skoro všichni zase k mistrovi Linkovi již jako staří známí. Ovládali jsme společenské chování a všechny tance, kterým nás učil. Mohli jsme dokonce po sezóně navštívit nějaký ples. Karel jakoby samozřejmě byl i nadále mým věrným tanečníkem a Josef též, ale tento dělil svou přízeň v širším kruhu dívek. [...]

[Karel] byl ve všem kritický. Analyse byla jeho koníčkem a částí jeho povahy. Nebyl rozeným milovníkem. Jeho postoj k ženám byl velmi dvorný, a měla-li jemnocit, vystihla, že všestranně kritický. [...]. Jeho bratr s dobyvatelsky širokými rameny nebyl tak citlivý a jeho okruh tanečnic byl mnohem širší a zářila z něho nezkrtná radost ze života. Eliška, Anča,

Nina ... si s ním všechny dopisovaly a každá měla dojem, že je ta vyvolená. Karel byl věrný, jeho výběr užší. Korespondence nebylo zapotřebí. Naše schůzky v knihovně v zimě a na ostrově Kampě byly skoro pravidelné, pokud únik z domova mého to dovoloval. Byla jsem velmi zamilovaná. [...]

Oba měli smysl pro originalitu. Protančili jsme dva roky a nikdy se chováním nezměnili. Naše letmé schůzky v knihovně neb na Kampě a celá tato rozkošná idyla měla osudně skončit.